

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ

ET

CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

Bstetricans, cujus eſt partum naturalem obſervare, non naturalem adjuvare, contra naturam inſtituere, is eſt qui morbos mulierum ad prægnationem ſpectantes, eorum cauſas, ſigna, variaque quibus curantur media, percallet. Illum ut ab experientiâ ſolâ habilem nullus ſalutabit, quin ipſi injurioſus videatur. Cui Phyſiologiæ, Hygieïenes, Pathologiæ, Therapeuticæ, Anatomeſque præſertim non affulgent principia, ille obſtetricans nomine, non re habeatur. Quædam igitur de

partu non naturali & contra naturam dicturi, organorum muliebrium generationi famulantium ſtructuram paucis exponemus.

Hæc ratione diverſi ſitùs in externa & interna dividuntur; externa nimis innoteſcunt quam ut iis immoremur : non item de internis quæ inter vagina, uterus, tubæ fallopiana & ovaria annumerantur.

Vagina Canalis eſt membranaceus, à pudendo ad uterum uſque protenſus, in hypogaſtricâ pelvi, veſicam inter & rectum quibus cohæret, poſitus. Non una & eadem vaginæ in omnibus ſpecies : his longa, ampla, intus levigata; illis brevior, ſtrictior, rugis inſtructa, circulo membranaceo in inferiore ſuâ parte decorata &c. ab ætate variâ, majore vel minore totius corporis habitu, rariore vel frequentiore veneris uſu repetenda varietas.

Uterus viſcus eſt molle, pulpoſum, facile extenſile, elaſticum, intus cavum, ſuperiorique vaginæ parti continuum. Ut vagina, ſic provaris circumſtantiis, eundem habitum uterus non ſervat Nunc enim craſſior eſt, ſanguine turgidior; nunc è contra minor &c. excepto prægnationis tempore, trianguli aut piri inverſi figuram non male æmulatur. Eadem quoque eſt figura internæ uteri cavitatis, quæ inferius cum vaginâ, ſuperius ab uno quoque latere cum tubis fallopianis communicat.

Quatuor ligamentorum ope uterus inſitu ſuo retinetur; illa rotunda ex hujus ſuperiori & laterali parte oriunda, per annulos muſculorum abdominalium traducta, in pudendi labra ſuperioremque femorum partem deſinunt; alia lata dicta, membranacea, peritonæi propagines, quem amplectuntur uterum, pelvis hypogaſtricæ parietibus alligant.

In utriuſque ligamenti lati craſſitie, anterius & ſuperius, tuba fallopiana, uteri fundo à latere continua, hic loci minima, ex alterâ parte amplior, fimbriis inæqualibus terminata; inferius vero & poſterius includitur ovarium veſiculis refertum, uteroque ligamento terete annexum.

Maximo vaſorum numero partes illæ irrigantur; ſanguinea ab hypogaſtricis & ſpermaticis, nervea vero ab utroque ſympatico majore & nervis ab oſſe ſacro anterius oriundis mutuantur.

EX CHIRURGIA.

Partus eſt infantis ex utero materno exitus; qui triplex; ſcilicet, naturalis, non naturalis & contra naturam. Partus naturalis ille eſt in quo infans & ſecundinæ ſolius naturæ conatu prodeunt. Partus non naturalis ille eſt in quo quædam cognitis tamen arcenda mediis, obſtant quominùs natura ſuum opus proſequatur; partus-que tandem contra naturam ille eſt in quo obſtetricans, novum iter infanti parare cogitur.

Plurimæ plus-minus-ve difficile removendæ partûs non naturalis cauſæ, eæ-que vel à matre, vel ab infante ſunt repetendæ: ab infante; placenta primùm occurrens, funiculus umbilicalis juſto longior, infans major, hydropicus, mortuus, male ſitus: à matre; convulſiones, gravis hemorragia, uteri cervix aut vagina ſtrictiores, uterus male ſitus, è naturali ſede delapſus, pudendique tandem labia aut interna vaginæ ſuperficies quâdam cicatrice obducta.

Placentam primùm occurrere ex eo cognoſcitur, quod, præter urgentem hemorragiam, corpus molle, ſpongioſum, inæquale tactu deprehendatur. Si os uteri jam ſatis dilatatum eſt, placenta, modo obſtet, vel membranæ ulterius, unguibus diſcerpantur, in uterum manus immitatur, apprehenſiſque pedibus infans foràs extrahatur. Si vero parcior eſt orificii dilatatio digitis paulatim explicetur, partus-que eodem modo abſolvatur.

Duplex ex umbilicali proceſſu juſto longiore enaſci poteſt incommodum: vel enim infantis membris circumvolvitur, vel primus foràs aut aliis partibus immixtus emergit. Gravis uterque caſus: Si primùm occurrat, digitis in uterum intruſis funiculi umbilicalis involutiones ſi fieri poteſt ſolvantur, quando-

que etiam forficibus abſcindantur ; ſi vero ſecundùm ; eadem fere ſemper ac placentæ primùm occurrentis methodus inſtituenda eſt.

INFANTEM rectè ſitum dicunt qui facie pronâ os uteri vertice urget : alii qui cumque ſitus non naturales ſunt ; unde ſexenti ſitus non naturales, qui integris vel diſciſſis velamentis poſſunt explorari. Cum integra ſunt velamenta doloris expectanda eſt remiſſio : tunc enim recedentibus aquis, diverſæ infantis partes non ſecus ac iis diſciſſis tactu facile dignoſcuntur. Quicumque autem ſit infantis ſitus, modo à naturali recedat, ſœpius ſtatim pedibus eſt extrahendus.

DIFFICILIS admodùm partus ſi infantis & matris partes inter ſe diſſentiant, qui ab uteri cervice aut vaginâ conſtrictis, vel ab infante majore aut hydropico procedit. Ex dolorum puerperii diuturnitate & tactu diagnoſis. Venæ ſectionibus, vaporum balneo, pudendorum cum oleoſis inunctione ea non raro ſolvuntur obſtacula. His incaſſum adhibitis & capite non admodum prodeunte, aſt in vaginâ infixo, utriuſque manûs digitus index in vaginam immittendus eſt, ut iis ultrà infantis axillas introductis, corpus poſſit educi.

HYDROPS, funiculus umbilicalis juſto longior, frequentia ſanguinis profluvia, uterus ſtrictior, animi pathemata, morbique, tales convulſio, vomitus idiopathicus, crebra tuſſis, diarrhœa & immodicæ exercitationes, lapſus, ictus aliaque hujuſmodi infantem in utero poſſunt enecare. Infantis mortui plurima ſunt ſigna in incerta & certa non immeritò diſtinguenda : incerta deducuntur ex eo quod quædam è cauſis ſupra enumeratis præceſſerint, quod infantis ſui motum à quodam tempore mater non deprehenderit, quod venter mammæque flaccidæ fiant, uterus ſenſum ponderis cieat, variaſque in partes pro vario mulieris ſitu prolabatur ; quod adſint animi deliquia, lactis ſtillicidia, ſubſultus hyſterici, materiæ flavæ, ichoroſæ, nigricantis per inferiora effluxus, quodque tandem fœtidus ex iis odor exurgat. Funiculus vero umbilicalis flaccidior, arteriæ prope infantis abdomen

non ſubſalientes, epidermidiſque à ſubjectâ cute ſeparatio, exanimem eum eſſe certiſſime ſuadent.

EMORTUUS infans recte ſitus eſt vel non : fœtum exanimem recte compoſitum vulgò non tamen ſemper natura expellit. Vel enim poſt aliquod tempus in oris uterini anguſtias delapſus inibi hæret & detinetur, vel partus nullatenus proficit. Primo in caſu methodo à laudando *Lamotte* propoſitâ infans eſt (*a*), extrahendus ; in ſecundo verò caput repellendum eſt, infanſque ut malè compoſitus eſt habendus. Sœpius tamen accidit ut dum ſic pedibus educitur, avulſum caput in utero remaneat ; tunc vel digito in os inſerto, vel volſellis palfini, vel ferramento *Tiretête* dicto à M. *Levret* (*b*) invento, vel tandem uncinis ſine morâ auferendum eſt.

HEMORRAGIA, placentæ ab utero avulſionem funiculique umbilicalis (*c*) rupturam ; convulſiones verò nervorum, præſertimque utriuſque ſympathici majoris irritationem ſubſequuntur. Convulſionum & Hemorragiæ diagnoſis patet : in morâ periculum ; partus, methodo dum deplacentâ primùm occurrente, à nobis propoſitâ, abſolvatur.

SITUS uteri depravatus triplex : uterus nempe nimium propendulus (*d*), uterus ſpinæ dorſi nimis appreſſus, uteruſque in alterutrum latus nimis obliquatus. Par in omnibus hiſce circumſtantiis diſcrimen. Uterum ſic compoſitum eſſe ob mutatam abdominis figuram inſolitamque cervicis uteri poſituram cognoſces : idoneus puerperæ conciſietur ſitus, & uno aut altero alterutrius manûs digito in vaginam ultra uteri cervicem intruſo, alteràque manu extra actionum ſuam in uterum exeren-

(*a*) Pag. 574.

(*b*) Accouchement Laborieux, pag. 12 & ſuivantes.

(*c*) Lamotte page 362.

(*d*) Henric. a. deventer, de art. obſt. pag. 201 & ſequent.

te ad ſitum naturalem redigatur, partuſque deinde ut in Hemorragiâ conſummetur.

MATRIX licet imprægnata ſuâ è ſede aliquoties prolabitur legitimaque tunc fit uteri præcipitatio. Statim ſi fieri poteſt reponatur, ſin minus ibi uſque ad ſolitum prægnationis terminum ſuſtineatur; qui cum acciderit, auxiliatricem deficienti naturæ, obſtetricans præſtet manum, digitis uteri cervicem paulatim (e) explicet, infantem & ſecundinas eliminet, uterumque in ſuam ſedem poſt partum reponat.

LEVIS pudendorum vaginæque cohæſio exulcerationem, inflammationem validam, aut vitium conformationis pro cauſis habet. Hæc tactu & viſu cognoſcitur. Obſtetricans cohærentes ſcalpello partes dividat, ſin minus, vel mulier non enitetur, vel ſubita fiet ab impingente fœtu dilaceratio, quam inflammatio, febris, dolor, ſuppuratio, quandoque etiam Gangræna conſequi poſſunt.

QUOT infantis integri exitum abſolutê præpediunt, totidem cauſæ Chirurgum, ad partum contrà naturam inſtituendum impellunt; eæ vero ſeptem annumerantur ſcilicet puerperæ lethum, (f), peſſima oſſium coxendicis conformatio, profunda ſimul & ſolida vaginæ parietum cohæſio; fœtus in abdomen primis temporibus elapſus, ibique uſque ad tempus ſolitum accretus (g);

(e) *La pratique des accouchemens, par Portal page 68.*

(f) Riolanus Anthrop. lib. VI. cap. VIII. Heiſterius Inſtit. Chirurg. pag. 759. Clariſſ. Winſlowius in Quæſt. Med. Chirurg. an adſervandam præ fœtu matrem obſtetricium hamatile minus anceps acæque inſons, quam ad ſervandam cum fœtu matrem ſectio cœſarea? Lut. an. 1744. propoſitâ.

(g) Hiſt. fœtûs muſſipont. Bayleus Hiſt. anat. gravid. 25 ann. ubi fœtus omento annexus erat. Imo pater meus Chirurg. Pariſ. dum mulieris novem menſes gravidæ viginti abhinc annis cadaver ſecaret, in illius abdomine fœtum invenit cujus placenta, interiori ilæorum margini, ultimæ vertebræ lumbari & oſſi ſacro adhærebat.

infans in tubâ fallopianâ (*h*), vel in ovario adauctus (*i*), quidamque tandem uteri imprægnati ramices (*k*).

MALA ossium coxendicis conformatio, profundaque simul & solida vaginæ parietum cohæsio, tactu dijudicantur.

FŒTÛS vel in abdomen primo instanti elapsi, ibique accreti, vel in ovario aut tubâ fallopianâ adaucti hæc dantur signa. Abdomen in amplam molem insurgit & irregularem formam exhibet; catamenia eadem fere sunt, saltem quoad periodos; nulla fere graviditatis apparent symptomata; perpetuus doloris sensus cuidam abdominis parti inesse deprehenditur; infantis partes earumque diversi motus, in turgidâ abdominis parte appositâ manu facile distinguntur. Nec versus posteriora invertitur, nec pro vario graviditatis tempore complanatur uteri cervix. Nulla matricis distentio percipitur, ultimisque tandem temporibus acutiores ingruunt dolores, quos valida febris, tentio in abdomine, aliaque pro variis circumstantiis symptomata sœpius concomitantur.

IMPRÆGNATUM tandem uterum in ramice quolibet includi ex eo concluditur, quod primo uteri cervix deprehendi non potest, vel si deprehendatur, alterâ super Herniam appositâ manu & alterno sed lenimotu partes in rupturâ contentas comprimente iidem motus, in illo percipiantur: Quodque deinde ramex è minori sensim in majus volumen exurgat, infantisque partes quarto vel circiter mense tactu visuque ut ita dicam distinguantur.

(*h*) Riolanus Anthrop. lib. II. cap. XXXV. Littrius & du Verneyus Act. Acad. Reg. Scient. an. 1702.

(i) Vieussens Differt. de structurâ & usu uteri. Littrius Act. Acad. Reg. Scient. an. 1701.

(*k*) Vid. Sennert. Instit. Med. Lib. IV. Part. I. Sect. II. cap. XVII. Observationemque M. Duchesnay-des-Prez prim. reg. hisp. Chir. à M. Simon nuperrimè in concentu publico Acad. Reg. Chirurg. promulgatam.

Quænam in illis caſibus ſtatuenda prognoſis? quænam adhibenda ſit methodus ſatis perſpicuum eſt. Hinc certum infanti ſimul & matri imminet exitium, inde verò incerta proponitur medela; cur hæremus? anxium quam nullum remedium experiri ſatius eſt; novum ergo iter infanti cæſareâ ſectione parandum eſſe confidenter aſſerimus.

Has poſitiones, Deo juvante, & præſide M. GEORGIO DE LA FAYE, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Reg. Chir. Acad. Prodirectore, Demonſtratore Regio, Scholæ Præpoſito deſignato, *tueri conabitur*, *Raphael Beneventus Sabatier*, *Pariſinus*, *in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Martis 30 *Maii à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini* 1752.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette Regii Chirurg. Collegii Typographi 1752.